Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr 22
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolf Mosse Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Henri Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulu inserțiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIII.

„Gazeta" ese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése luni 6 fl., Pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 137. Brașovŭ, Luni, Marți 19 Iunie (1 Iulie) 1890.

O cestiune controversată de competență.

II.

Brașovŭ, 18 Iunie st. v.

Sĕ intrămŭ adi în amĕnuntele discuțiunei, décă a fostŭ séu nu competentŭ sinodulŭ parochialŭ gr. or. dela biserica sf. Nicolae din Brașovŭ de a se ocupa de afacerea asilelorŭ de copii?

„Telegraful Românŭ„ din Sibiiu în nr. 78 din an. c. adresându-se cătră membrii sinodului parochialŭ dela biserica sf. Nicolae din Brașovŭ, precum și cătră gazetarii carĭ facŭ imputărĭ Metropolitului pentru circulara sa, îi întrébă:

„Află ei între agendele sinodului parochialŭ enumĕrate tacsativŭ în § 7 alŭ statutului organicŭ vre-unŭ punctŭ, cu care și-ar puté justifica *conclusulŭ, ce l'au luatŭ ca sinodŭ parochialŭ* în cestiunea proiectului de lege pentru asilele de copii?

La întrebarea acésta amŭ rĕspunsŭ deja în numĕrulŭ de Sâmbătă alŭ fóiei nóstre, arătândŭ că în casulŭ de fațĭ alŭ proiectului de lege pentru asilurile de copii, se tractézĭ *directŭ* de viitórea realisare a punctelorŭ 3, 4 și 5 din § 7 alŭ statutului organicŭ, deórece „esaminarea și aprobarea" mijlócelorŭ pentru înființarea și susținerea asilurilorŭ de copii confesionale va cădé totŭ în sarcina agendelorŭ sinódelorŭ parochiale.

Sunt dér în § 7 trei puncte, carĭ justifică pe deplinŭ procederea sinodului parochialŭ.

Dér sĕ distingemŭ bine și sĕ precisămŭ natura adevĕrată a acestei procederĭ, pe care „Telegrafulŭ Românŭ" o întortochézĭ susțiindŭ, că sinodulŭ a luatŭ unŭ *conclusŭ în cestiunea proiectului de lege.*

Acésta nu este corectŭ. Sinodulŭ parochialŭ a decisŭ numai a adresa o *rugare* cătră capulŭ bisericei în afacerea asilelorŭ de copii, îngrijatŭ fiindŭ de adevĕratele interese ale parochiei; de unŭ conclusŭ în sensulŭ indicatŭ de „Tel. Rom." nu este vorbă aicĭ.

Și cumcă sinodulŭ parochialŭ a fostŭ competentŭ, ca sĕ adreseze acéstă rugare cătră Metropolitulŭ, resultă nu numai din *dreptulŭ de petițiunare*, care este în generalŭ recunoscutŭ și practicatŭ și trebue sĕ fiă recunoscutŭ și practicatŭ și în sinulŭ bisericei constituționale gr. or., ci și din *datoria*, ce i-o impune sinodului chiămarea sa.

Căcĭ étă cum înțelege însușĭ „Telegrafulŭ Românŭ" acéstă chiămare:

„Sinodului parochialŭ îi suntŭ reservate, séu mai corectŭ vorbindŭ dóră îi suntŭ date în competență *adevĕratele interese ale parochiei*. In prima liniă sinodulŭ parochialŭ alege pe învĕțătorulŭ sĕu. Prin urmare sinodulŭ parochialŭ îșĭ alege luminile, elŭ le pune în sfeșnicŭ, elŭ îngrijesce de sórtea lorŭ ca sĕ pótă bine lumina"... („Tel. Rom." nr. 10 dela 27 Ianuarie 1890.)

Décă este așa, atuncĭ nu era datorŭ sinodulŭ parochialŭ dela biserica sf. Nicolae de a manifesta fațĭ cu capulŭ bisericei profunda sa îngrijire, când vĕdŭ intențiunea de a'lŭ constrînge sĕ-șĭ pună în sfeșnicŭ luminĭ, carĭ nu potŭ bine lumina, când vĕdŭ apropiându-se potopulŭ Unguróicelorŭ dela asilurile de copii?

Nu era datorŭ sinodulŭ de a procede astfelŭ mai alesŭ când se tractézĭ în afacerea asilurilorŭ de copii nu numai de viitorulŭ instrucțiunei și a educațiunei în parochiă, ci și de autonomia bisericei, de limba română, care în sensulŭ statutului organicŭ, este limba oficială a bisericei în întru și în afară, și de crescerea religiósă, morală și națională a credincioșilorŭ bisericei?

Étă ce dicea „corpulŭ episcopescŭ și deputațiunea consistorielorŭ eclesiastice ale bisericei gr. or. române din Ungaria și Transilvania" în representațiunea sa dela 12 Februarie 1879 înaintată la tronŭ în afacerea proiectului de lege privitorŭ la introducerea limbei maghiare în scólele poporale:

„Acéstă nisuință a elementului maghiarŭ (adecă nisuința de maghiarisare) manifestată atâtŭ de viu încă de multŭ a produsŭ *îngrijirĭ între credincioșii bisericei nóstre, carĭ îșĭ temŭ limba și naționalitatea lorŭ*; proiectulŭ de lege, obiectulŭ espunerei nóstre, între credincioșii bisericei nóstre *chiar și numai audindu'lŭ a mĕritŭ întratâta amintita îngrijire*, încâtŭ ei reprivindŭ la încercările analóge, întreprinse cu vre-o câteva decĭ de anĭ înainte, se temŭ, că proiectulŭ din cestiune este pe terenulŭ legislațiunei unŭ nou începutŭ alŭ nisuințelorŭ, carĭ aveau de scopŭ a duce în îndeplinire cu totŭ prețulŭ maghiarisarea și carĭ în decursulŭ desvoltărilorŭ ulteriore potŭ lua direcțiunea, prin care întrebuințarea liberă de până acuma a limbei nóstre naționale în viéța publică în comunele și în bisericele nóstre cu încetulŭ cu încetulŭ sĕ fiă eschisă cu totulŭ..."

Décă dér încă la 1879 representanții legali ai bisericei române gr. or., nu numai au recunoscutŭ dreptulŭ și datoria credincioșilorŭ bisericei, prin urmare și a corporațiunilorŭ bisericescĭ de a fi îngrijate de urmările proiectului de lege de atunci, ci s'au provocatŭ chiar la acésta legitimă îngrijire, ca la o mărturiă viuă și puternică; cum s'ar puté ca aceeașĭ biserică și aceleașĭ corporațiunĭ bisericescĭ sĕ nu fiă „competente", adecă sĕ nu mai aibă dreptulŭ de a se mai îngriji de viitorulŭ lorŭ, acuma în fața unui periculŭ multŭ mai mare, pe care „Telegrafulŭ Românŭ" dela 6 (18) Martie 1890 nr. 24 îlŭ înfățișézĭ astfelŭ:

„Și ca sĕ se completeze cupa amărăciunilorŭ ne vomŭ trezi într'o bună diminéță și cu *legea obligătóre pentru înființarea asilelorŭ de copii totŭ cu limba de propunere maghiară* și când acestea tóte vorŭ fi fapte împlinite, puse în pracsă, atuncĭ confesiunile *umbra de autonomiă, ce o mai au astădĭ și influința ce-o mai esercézĭ asupra scólelorŭ în cele administrative*, o potŭ ceda bucurosŭ statului, căcĭ nu le va folosi nimica o ingerință în afacerile administrative, când cele esențiale, *învĕțĕmĕntulŭ propriu, și progresulŭ legatŭ de elŭ, suntŭ în mânĭ străine și cu alte scopurĭ.*"

„Telegrafulŭ Românŭ" adauge mai departe:

„Lucrurile însĕ până acolo nu se vorŭ desvolta."

„*Corporațiunile nóstre bisericescĭ* **nu potŭ și nu le este iertatŭ** *a lăsa ca sĕ ni-se nimicéscă, ce avemŭ mai scumpŭ, scólele.*"

Ei bine, una din aceste corporațiunĭ, sinodulŭ parochialŭ din Brașovŭ, și cum dice „Tel. Rom.", celŭ mai ponderosŭ sinodŭ parochialŭ din archiediecesă, vine și, îngrijatŭ de viitorulŭ învĕțĕmĕntului și alŭ educațiunei religióse morale și naționale a credincioșilorŭ, se adresézĭ cătră capulŭ bisericei dicĕndu-i: Escelență, suntemŭ în periculŭ, te rugămŭ fă totŭ ce'țĭ stă în putință pentru a delătura acestŭ periculŭ și fi sigurŭ de concursulŭ nostru!

Și ce rĕspunde la acésta, după aparițiunea circularei, „Telegrafulŭ Românŭ", care scriea înainte cu două lunĭ, că corporațiunilorŭ bisericescĭ nu le este iertatŭ a lăsa sĕ ni-se nimicéscă învĕțĕmĕntulŭ naționalŭ?

N'avețĭ ideă de ceea ce este iertatŭ orĭ nu în biserică — strigă acum totŭ „Tel. Rom" — sunteți nisce ignoranțĭ, era sĕ prăvălițĭ biserica în cea mai mare primejdiă, décă nu intervenea archiereulŭ cu circulara sa.

„Telegr. Românŭ" pretinde, că critica „Gazetei" asupra circularei archiepiscopescĭ e lipsită de obiectivitate.

Ce sĕ dicemŭ noi însĕ despre critica ce-o face „Telegr. Românŭ" sinodului parochialŭ din Brașovŭ, când acéstă fóiă despre acelașŭ obiectŭ erĭ vorbesce într'unŭ felŭ și adi cu totulŭ într'altŭ felŭ?

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Fiica suferinței.

Schiță, de Julia.

(Fine.)

Marta era frumósă, și tristeța, ce plutia vecĭnicŭ în jurulŭ tipului ei, mĕ atrăgea nespusŭ de tare. Dênsa încă se vedea, că nutresce simpatiă față de mine, căcĭ mĕ invita adese-orĭ s'o cercetezŭ chiar și în librăriă, unde în timpŭ liberŭ ea nu facea altceva decâtŭ cetia.

Multe mĭ-a povestitŭ Marta din lumea întĕmplărilorŭ ei, și multe din întinsulŭ câmpŭ alŭ suferinței, prin care a trecutŭ ea; povești pe care nu le voiu uita câtŭ voiu trăi.

Așŭ da multŭ sĕ posedŭ darulŭ de a pute descrie cu colori vii suferințele ei, așa precum m'au pĕtrunsŭ, când mile-a povestit. Dér e mult din vale până în culme și zadarnică ar fi o încercare neisbutită.

Voiu povesti însĕ pe scurtŭ suferințele prin care a trecutŭ ea, și aceia, carĭ pe căile vieții s'au întîlnitŭ adese cu asemenea durerĭ, vorŭ înțelege și ceea ce ar fi trebuitŭ sĕ spunŭ, ér inimile, carĭ n'au cunoscutŭ suferința, vorŭ trece peste aceste șire ca ochiulŭ sumețului peste o nenorocită ființă!

Loviturile Martei, și celea ce le-a înduratŭ ea până acum, arŭ fi pututŭ fi de ajunsŭ ca sĕ sdrobéscă unŭ sufletŭ blândŭ ca alŭ ei. Insĕ mâna aspră a ursitei adese-orĭ urmăresce cu prigonirile sale pe unele ființe până în infinitŭ!..

Dela mórtea tatălui ei, ea ducea o viéță lipsită de orĭ-ce mângăere în casa rudeniilorŭ sale; căcĭ acestea aveau unŭ fiu, și stăruiau multŭ, ca Marta sĕ se mărite după dênsulŭ. Insĕ inima ei o dusese Liviu cu sine. Ea iubea pe Liviu cu unŭ devotamentŭ rarŭ; iubirea ce o nutrea pentru elŭ se deșteptase în inima ei deodată cu anii copilăriei.

Tatălŭ lui Liviu, fiind amicŭ intimŭ încă din tinerețe cu alŭ Martei, la mórtea lui îi încredințase pe miculŭ lui orfanŭ care abia trecuse de patru anĭ, ér Marta încă nu împlinise doi; astfelŭ ei au fură crescuțĭ în iubirea frățéscă, care singură putea fi de ajunsŭ ca sĕ-i lege pe vecĭ. Insĕ mângăierile și îngrijirile, ce elŭ le-a manifestatŭ în timpulŭ nenorocirilorŭ fațĭ de părinții ei, cu o iubire adevĕratŭ fiiéscă, făcŭ pe Marta sĕ i-se pĕtrundă inima de o iubire necunoscută până atuncĭ.

Despărțirea ei de Liviu a fostŭ pentru amêndoi sdruncinătóre. Déră ceea ce-o neliniștea mai multŭ, era, că dela depărtarea lui nu primise încă nicĭ o scire dela elŭ; și așa lipsită de orĭ-ce mângăere și cuprinsă de frică se puse pe plânsŭ, și a plânsŭ atâta, până ce lovită de o bólă de ochĭ și-a perdutŭ vederea.

In decursulŭ orbirei, de care a pătimitŭ mai doi anĭ, i-se spuse trista scire, că Liviu a murită în tifusŭ, ér dreptŭ documentŭ despre acésta i-se dĕdŭ o scrisóre, pe care ea nu putea decâtŭ s'o pipăe cu amare oftărĭ.

După acéstă scire o cuprinse o slăbiciune, care în curĕndŭ o puse pe patŭ. Desperarea și bóla, de care fù cuprinsă, o făcuse se spereze, că se află la capĕtulŭ durerilorŭ, și că în curĕndŭ va părăsi acestŭ pămêntŭ.

Dér celorŭ ce li-e scrisŭ sĕ pătiméscă, durerea nu face altceva decâtŭ le întăresce inima ca sĕ pótă suporta loviturile sorței.

Marta pe încetulŭ șĭ-a redobânditŭ sănĕtatea, și tot-deodată începŭ a vedé, dér ce-i folosia acéstă vedere, când nimenea nu se mai afla pe pămêntŭ, care sĕ o scie mângăia și înțelege.

Scăpată de atâtea chinurĭ érășĭ începură lucrurile de mai înainte: „stăruințele de a-șĭ da mâna lui Mircea", dicĕndu-i-se mereu, că Liviu nu se mai póte reîntórce; ea a fostŭ supĕrată atâta cu acéstă ideă, până ce fù silită sĕ-șĭ părăséscă protectorii.

Curĕndŭ după depărtarea ei, aventuriosulŭ Mircea cădŭ jertfă unui duelŭ, și abia acuma trăia dênsa acea viéță liniștită, în care sĕ mai bucuram de vecinătatea ei. Dicŭ liniștită, căcĭ ea îșĭ redobândise dreptulŭ la librăria, pe care o conducea singură, și nu mai avea decâtŭ o singură dorință, „dorința de a muri." Étă totŭ ce mai putea aștepta ea dela neîndurata ei sórte. Mai avea două

DIN AFARĂ.

Nota Bulgariei către Pórtă.

Amŭ amintitŭ deja, că guvernulŭ bulgarŭ a înaintatŭ o nouă notă Pórtei, prin care cere recunóscerea domnitorului şi libertatea religionară a Bulgarilorŭ din Macedonia. In nota acésta se ḑice, că naţiunea bulgară, în sensulŭ articulului 3 din tractatulŭ dela Berlinŭ, şi-a alesŭ suveranulŭ sĕu prin alegere liberă şi legală, şi corĕspunḑĕtorŭ cu acésta a aşteptatŭ, ca alegerea sĕ fiă recunoscută de Pórtă. Guvernulŭ otomanŭ însĕ a procedatŭ contrarŭ, protestândŭ în contra alegerei prin unŭ delegatŭ trimisŭ la Sofia în 5 Maiu 1888. Celelalte guverne au ţinutŭ legăturĭ sistematice cu guvernulŭ principelui, pe când înalta Pórtă ignoréză şi mai departe pe guvernulŭ bulgarŭ legalŭ. Acéstă atitudine a Pórtei e causa, că în Ungaria temperamentele suntŭ neliniştite, fiindŭ-că sublima Pórtă şi inimicii Bulgariei pricinuescŭ nelinişte în ţéră şi producŭ conjuraţii. Guvernulŭ imperialŭ turcescŭ arată o asemenea atitudine duşmănósă şi faţă cu supuşii sĕi bulgarĭ de origine, pe când din contră Mohamedanii suntŭ în Bulgaria totdéuna obiectŭ de grije pentru guvernulŭ bulgarŭ. Comunele mohamedane se bucură de perfectă libertate în Bulgaria ca şi cele bulgăresci; 23 de muftii tragŭ aceleaşĭ plăţĭ ca şi episcopii bulgarĭ şi afară de Mohamedanĭ nicĭ unŭ supusŭ bulgarŭ nu e scutitŭ de sarcina serviţiului militarŭ. Guvernulŭ bulgarŭ decĭ avea drept sĕ aştepte şi sĕ spereze, ca Turcia sĕ dea celŭ puţinŭ supuşilorŭ ei bulgarĭ deplina libertate religionară şi încă pe basa privilegiilorŭ de carĭ se bucură Mohamedanii în Bulgaria. Guvernulŭ bulgarŭ însĕ s'a înşelatŭ în aşteptările sale. Supuşii bulgarĭ ai Porţii suntŭ persecutaţĭ fără de milă şi nu gustă libertatea, ce li-o garantéză tractatulŭ dela Berlinŭ, şi pe care libertate o gustă orĭ-ce altă confesiune din Turcia. Starea acésta nedréptă nu póte rĕmâné fără de urmărĭ pentru sentimentele bulgare şi lucru firescŭ, că ea, fiindŭ principatulŭ constituţionalŭ, face presiune asupra guvernului principelui.

In urma acésta Bulgaria este silită *a-şĭ susţiné libertatea sa de acţiune*, décă sublima Pórtă nu-şĭ va schimba atitudinea sa faţă cu principatulŭ vasalŭ şi nu va arătă faţă cu elŭ mai multă dreptate ca până acum.

Privitorŭ la nota bulgară ḑiarele bulgare „Svoboda“ şi „La Bulgarie“ publică câte-unŭ articulŭ, în care cea dintêiu ḑice, că guvernulŭ bulgarŭ e decisŭ sĕ recurgă la fapte, décă-lŭ obligă a rĕmâné sub suzeranitatea, care prin neputinţa ei şi lipsa de autoritate este, superfluă, ér cea din urmă ḑice, că unŭ vasalŭ nu póte rĕmâné sub suzeranitate când nu găsesce ajutorŭ şi protecţiă la ea. Suzeranitatea nu e decâtŭ o umbră, ḑice „Svoboda“, care costă pe Bulgaria banĭ şi o împiedecă în lucrările sale.

Se ḑice, că guvernulŭ otomanŭ nu va rĕspunde notei bulgăresci, prin care se cere recunóscerea principelui.

Exregele Milan şi radicalii sêrbĭ.

Milan, exregele Serbiei, a păşitŭ pe faţă în contra radicalismului dominantŭ aḑĭ în Serbia, cu ocasia unui banchetŭ ce l'au datŭ în onórea lui profesorii dela şcólele superióre din Belgradŭ. Declaraţiile ce le-a făcutŭ Milan au o deosebită importanţă politică, mai alesŭ pentru afacerile interne sêrbescĭ. Rĕspunḑêndŭ cuvintelorŭ de bineventare ale rectorului, Milan a ḑisŭ, că elŭ scie fórte bine, că lumea va atribui presenţeĭ sele caracterŭ politicŭ şi de aceea politicesce vrea sĕ se declare... Tot-déuna am fostŭ inimicŭ declaratŭ curentului radicalŭ şi voiu rĕmâné acelaşĭ şi în viitorŭ; când a trebuitŭ sĕ încredinţezŭ tronulŭ radicalilorŭ, am abḑisŭ, ér astăḑĭ vĕdŭ, că cu totŭ dreptulŭ m'am luptatŭ în contra radicalilorŭ, ḑise Milan. Rĕspunderea pentru guvernarea sa o ia asupră-ĭ, dér nu rĕspunde de cele ce s'au întêmplatŭ după retragerea lui. *Serbia*, ḑise Milan, *e în stare critică ér starea acésta au provocat'o în prima liniă demonstraţiunĭ ordinare şi josnice.* Persóna sa încă a fostŭ calumniată şi murdărită, pentru-ce îşĭ ţine de datoria sa, a-şĭ apĕra totdéuna drepturile sale de cetăţênŭ şi de tată. Milan la sfêrşitŭ dori fiului sĕu mai multŭ norocŭ de cum a avutŭ elŭ în decursulŭ *furtunósei* sale domnirĭ. Vorbirea acésta a fostŭ primită cu entusiasmŭ.

Se vede însĕ, că cercurilorŭ conducĕtóre din Belgradŭ nu le pré e la stomachŭ exregele Milan şi că presenţa şi vorbirea lui a făcutŭ sânge rĕu în radicalĭ. Dreptŭ probă pentru acéstă aserţiune putemŭ fără sfială sĕ aducemŭ faptulŭ, ce-lŭ comunică o scire telegrafică din Belgradŭ, că adecă rectorulŭ universităţii, Nicolajevicĭ, care l'a bineventatŭ pe Milan, numai decâtŭ a fostŭ pensionatŭ.

Alianţa ruso-francesă.

Foile rusescĭ, pe basa scirilorŭ, că alianţa ruso-francesă s'a făcutŭ, vorbescŭ şi ele despre acéstă alianţă. Cele mai multe dintre foile rusescĭ însĕ se reţinŭ dela orĭ-ce felŭ de comentarii. „Novoje Vremja“ însĕ, vorbindŭ despre alianţa ruso-francesă, ḑice, că ea fără îndoiélă ar fi o alianţă defensivă şi că Rusia numai într'unŭ momentŭ de periculŭ şi-ar lua refugiulŭ la ea. Politica pacinică a Rusiei e tocmai aşa de învederată precum de învederate suntŭ pregătirile militare continue ale Germaniei şi nisuinţele ei de a câştiga aliaţĭ pentru întărirea triplei alianţe, şi acésta mai alesŭ pentru-ca pe viitorŭ Germania sĕ pótă face o politică, în care nu va avé lipsă de Rusia. Din punctulŭ de vedere alŭ acestei politicĭ cei din Berlinŭ au pusŭ tóte pietrile în mişcare, numai ca sĕ câştige Germaniei energiculŭ sprijinŭ alŭ Angliei.

Esecutarea lui Paniţa.

In ḑilele din urmă s'a vorbitŭ, că tribunalulŭ militarŭ a propusŭ principelui Ferdinand schimbarea pedepsei cu mórte a lui Paniţa în închisóre de 15 anĭ. După scirile telegrafice din Sofia însĕ principele a respinsŭ propunerea tribunalului şi a întăritŭ sentinţa de mórte. In urma acésta la 28 Iuniu n. la 10 óre diminéţa *Paniţa a fostŭ împuşcatŭ* în tabĕra de lângă Sofia în presenţa a 5 regimente de ostaşĭ, carĭ suntŭ staţionate acolo, şi în presenţa procurorului Markov. Paniţa a fostŭ dusŭ în tabĕră într'o trăsură închisă însoţitŭ de unŭ gendarmŭ. Ajungêndŭ la loculŭ de pierḑare, preotulŭ l'a împărtăşitŭ cu sfintele taine, după aceea elŭ însuşĭ şi-a legatŭ ochii c'o cârpă şi s'a îndreptatŭ cu paşĭ îndesaţĭ spre lemnulŭ, de care a fostŭ legatŭ, după ce şi-a luatŭ ultimulŭ „rĕmasŭ bunŭ“ dela ofiţerii, carĭ erau de faţă. Unŭ despărţĕmêntŭ de ostaşĭ (21) de sub comanda unui ofiţerŭ, la semnulŭ datŭ au descărcatŭ şi *Paniţa a căḑutŭ numai decâtŭ mortŭ.* Inainte de ce s'a auḑitŭ semnalulŭ „focŭ“, Paniţa a strigatŭ cu voce înaltă „*Trăiéscă Bulgaria!*“ Cadavrulŭ, după-ce a fostŭ ridicatŭ, a fostŭ predatŭ nevestei sale spre înmormêntare. La esecutare au fostŭ de faţă 4 regimente de liniă şi unulŭ de tunarĭ, precum şi întregulŭ corpŭ ofiţerescŭ. Paniţa era îmbrăcatŭ în vestminte de cetăţênŭ şi în totŭ timpulŭ câtŭ şi-a petrecutŭ cu elŭ grozava scenă a arĕtatŭ o desĕvêrşită linişte.

O altă telegramă din Sofia asigură, că grabnica călĕtoriă a principelui Ferdinand din Sofia stă în cea mai strînsă legătură cu esecutarea lui Paniţa.

SCIRILE ḐILEI.

Inchiderea delegaţiunilorŭ. La 27 şi 28 Iunie n. delegaţiunile şi-au sfêrşitŭ lucrările pentru éstŭ timpŭ. Ministrulŭ de rĕsboiu Bauer a împărtăşitŭ delegaţiunei austriace mulţămita Maiestăţii Sale pentru stăruinţa şi zelulŭ, cu care a lucratŭ, ér delegaţiunei ungare i-a mulţămitŭ în numele Maiestăţii Sale ministrulŭ comunŭ de finanţe Kallay.

* *

Binefacere. „Egyetértés“ spune, că P. S. Sa Episcopulŭ Oradiei-marĭ *Mihailŭ Pavelŭ* a înmulţitŭ fondulŭ de 25,000 fl., pentru provederea cu îmbrăcăminte a studenţilorŭ săracĭ, cu 5,000 de fl., aşa că acestŭ fondŭ are acum unŭ capitalŭ de 30,000 fl.

* *

Reşedinţa Episcopiei române gr. cat. a Gherlei nu se va strămuta la Deşiu, ci va rĕmâné pentru totdéuna în Gherla, în a căreia piaţă s'au şi cumpĕratŭ acum de curêndŭ două sesiunĭ de locŭ, pe carĭ — după cum scrie „Kolozsvár“ — încă în anulŭ viitorŭ se va edifica castelulŭ episcopescŭ, după care va urma edificarea bisericei catedrale.

* *

Dela întrunirea Someşurilor ni-se scrie: In adunarea representanţiĭ oraşului Deşiu din 23 Iunie, Victor Szombatfalvi făcŭ propunerea, ca sĕ se umple şi ridice drumulŭ celŭ vechiu şi părăsitŭ dintre celea două podurĭ, şi apoi sĕ se predea comunicaţiei şi sĕ se părăséscă celŭ nou, care s'a construit la porunca fostului prefect Banffy cu 6000 fl. şi care e pré strîmbŭ. Acestŭ drumŭ se făcuse în speranţa, că se va aduce episcopia română dela Gherla la Deşiu şi apoi, ca clădirile intenţionate episcopescĭ sĕ aibă frontŭ spre Someşiu, trebuia drumulŭ sĕ se facă aşa cotitŭ, după cum s'a şi făcutŭ. Dér episcopia nu vine la Deşiu, Banffy a căḑutŭ şi Deşenii au rĕmasŭ cu unŭ drumŭ scumpŭ, dér nefolositorŭ. Representanţa oraşului n'a primitŭ propunerea de a se reconstrui drumulŭ celŭ vechiu, ne mai avêndŭ de unde spesa spre acestŭ scopŭ încă vre-o 3000 fl. Étă pentru-ce şi câtŭ de uşorŭ se speséză 6000 fl. din banii publicĭ!

* *

„Kivándorlo moczok“ (Moţii carĭ emigréză). Sub titlulŭ acesta bugetivorii dela reptila guvernamentală din Clujiu vorbescŭ în numĕrulŭ dela 28 Iunie n. despre emigrarea în România a bieţilorŭ locuitorĭ din munţii apusenĭ, carĭ în urma oprirei esploatării pădurilorŭ, nu mai potŭ trăi în strĕvechia lorŭ moşiă. Despre acésta amŭ vorbitŭ şi noi într'unŭ numĕrŭ trecutŭ alŭ „Gazetei“, când se vestise, că 50—60 familii din Albacŭ, voescŭ sĕ trécă în România din causă, că aicĭ li-a secatŭ totŭ isvorulŭ de traiu în urma oprirei de către erarŭ de-a face negoţŭ cu lemne. Reptila din Clujiu aruncă vina pe moşii şi strĕmoşii moţilorŭ şi acum, fiindŭ-că aceia „au înghiţitŭ pré multŭ, decâtŭ se cuvenia, mérgă moţii şi cerşéscă puţinŭ pentru copii lorŭ,“ ér administraţiei ungurescĭ sĕ-i dea pace. Se înţelege, că şi aicĭ fantasticii dela „Kolozsvár“ nu vĕdŭ decâtŭ urmările agenţilorŭ din România şi nu pĕcatele stăpânirei lorŭ, care au făcutŭ ca unii sĕ rabde chiar muncindŭ tótă ḑiua, ér alţii sĕ se îmbuibe pe ruinele bietului poporŭ, căruia însuşĭ erariulŭ îi ia din mânĭ pânea de tóte ḑilele.

Dér nu va întârḑia bătaia lui Dumnedeu!

* *

Revisuirea regulărei graniţelorŭ austro-ungaro-române se începe aḑĭ la 18 (30) Iunie de către comisia mixtă austro-ungară-română. Comisarĭ românĭ suntŭ d-nii: generalŭ *Pencovicĭ* şi loc. colonelŭ *Groza*.

* *

---

tesaure preţióse, în care îşĭ afla mângăierea, şi aceste tesaure erau: ḑiarulŭ vieţei ei, ce-lŭ începŭ sĕ-lŭ scrie încă în anii copilăriei dimpreună cu Liviu, şi căţeluşulŭ, ce 'i-lŭ dăduse elŭ ca darŭ la o ḑi onomastică a ei...

Acum am înţelesŭ pentru-ce îi era aşa nedespărţitŭ miculŭ animalŭ, pe care eu îlŭ uram aşa, încâtŭ de multe-orĭ îmĭ venia sĕ-lŭ sfărîmŭ.

Era o ḑi de sĕrbătóre, în care Marta nu mergea în librăriă şi fiind-că eu o sciamŭ acésta, m'am dusŭ la ea. Tocmai scria în ḑiarŭ. Când mĕ vĕḑu, îmĭ ḑise:

„Bine că ai venitŭ, căcĭ în curêndŭ te vei duce!“

Când mi-a amintitŭ de despărţire, m'am întristatŭ, însĕ ea mĕ mângăia ḑicêndu-mĭ s'o cautŭ totdéuna în librăriă de câte-orĭ voiu veni, căcĭ presenţa mea o va consola; eu însĕ nu-mĭ puteamŭ opri lacrimile.

„Veḑĭ“, 'mĭ ḑise dênsa, „de când a muritŭ Liviu eu n'am mai vĕrsatŭ nicĭ o lacrimă; aşĭ dori multŭ sĕ potŭ plânge.“

„Şi totŭ de atuncĭ nu mai poţĭ rîde?“ o întrebaiu eu.

„Veselia nu s'a putută înpretini cu mine de locŭ“, 'mĭ ḑise dênsa şi apoi tăcŭ.

Mai târḑiu întinḑêndu-mĭ ḑiarulŭ ei deschisŭ, îmĭ ḑise:

„Cetesce!“

După ce cetii vre-o două pagine, mai departe nu am mai putută ceti. Intr'adevĕrŭ, ḑiarulŭ cuprindea lucrurĭ, carĭ erau în stare a stórce lacrimĭ şi din pĕtră; numai mâna şi inima Martei puteau fi în stare a înşira pe foi astfelŭ de idei şi sentimente . . . . . .

. . . .

Ne-amŭ despărţitŭ. Totŭ-déuna de câte-orĭ eşiam din casă, eşiam cu gândulŭ sĕ o cercetezŭ; de multe-orĭ însĕ trebuia sĕ mĕ convingŭ, că e fórte greu a'ţĭ puté inplini dorinţele inimei; de cele mai multe-orĭ mĕ re'ntorceamŭ fără de a o fi vĕḑutŭ.

* * *

Intr'o ḑi m'am dusŭ la librăriă cu dorŭ nespusŭ de a vorbi cu dênsa. Eram la uşe; nu mai aveam decâtŭ sĕ întru.

Când am intratŭ, Marta şedea faţă în faţă c'unŭ bărbatŭ, şi amêndoi erau atâtŭ de absorbiţĭ în conversaţiunea lorŭ, încâtŭ deşi dênsa era întórsă cu faţa către mine, totuşĭ părea, că nicĭ nu mĕ vede, căcĭ nu mĕ resalută.

Marta, care a suferitŭ atâtŭ în viéţa ei fără de a stropi florile suferinţii cu rouă de lacrimĭ, de astă-dată plângea. Dênsa ţinea o scrisóre în mână, scrisóre ce parea, că se plécă de greutatea lacrĕmilorŭ vĕrsate pe ea, éră elŭ avea ḑiarulŭ ei deschisŭ pe genunchĭ, din care se vede, că cetise pe când întraiu eu.

Stĕteam surprinsă şi tocmai eram în ajunŭ de a mĕ retrage, când dênsa mĕ observă şi veni spre mine c'unŭ zîmbetŭ linŭ ḑicêndu-mĭ: „Scusĕ-ne.“

Deşi faţa mea s'a înseninatŭ când am vĕḑut'o zîmbindŭ, totuşĭ îmĭ părea că totŭ ce mĕ încunjură, dimpreună cu inima mea, îmĭ şoptescŭ: tăcere. Căcĭ suntŭ unele momente în viéţa omului, când trebue sĕ tacĭ, deşi sunetulŭ foilorŭ unei cărţĭ, ce se întorcŭ în apropierea ta, în asemenea momente 'ţĭ producŭ unŭ sgomotŭ revoltătorŭ. Astfelŭ déră mai multŭ şoptindŭ decâtŭ cu tonŭ i-am ḑisŭ, că voescŭ sĕ'mĭ comandŭ o carte, apoi luai condeiulŭ, scrisei titula cărţii şi i-o dĕdui. Dênsa încĕ'mĭ strinse mâna tăcêndŭ şi apoi am eşitŭ. Când eram la la uşă, l'am zăritŭ în treacĕtŭ; elŭ se juca cu căţeluşulŭ.

La re'ntórcere către casă îmĭ părea bine, că am sĕ călĕtorescŭ singură, de órece saculŭ meu cu poveştile, care mai totdéuna e mai multŭ golŭ, atuncia cu dreptŭ cuvêntŭ puteamŭ ḑice, că i-am datŭ de fundŭ.

Ce am cugetatŭ în decursulŭ călĕtoriei mele póte nicĭ atuncia nu am sciutŭ, şi nicĭ nu sciu fost'am în stare a gândi ceva.

A vedé pe faţa Martei strălucindŭ zîmbetulŭ printre lacrimĭ, era o enigmă nepĕtrunsă pentru mine.

Florinĭ falşĭ. In Cluşiu s'au ivitŭ note de 1 fl., de cele nouĕ, falsificate, care însĕ se potŭ uşorŭ cunósce. O servitóre, care tocmai voia sĕ schimbe unŭ florinŭ falsŭ, a fostŭ arestată.

***

Societatea acţionarilorŭ căii ferate M.-Ludoşŭ—Bistriţă şĭ-a ţinutŭ adunarea generală anuală în Cluşiu la 28 Iunie n. c. sub presidiulŭ contelui Esterhazi Kalman. Cu acéstă ocasiune direcţiunea raportà, că din causa secetei marĭ din 1889, suferindŭ recolta din acelŭ anŭ, au suferitŭ deodată şi venitele căii ferate ce ar fi trebuitŭ sĕ le aibă din transportulŭ bucatelorŭ. Pe lângă tóte acestea venitele din acestŭ anŭ au fostŭ cevaşĭ-cevaşĭ mai marĭ ca cele din anulŭ de mai nainte. Venitulŭ curatŭ s'a destinatŭ pentru rĕscumpĕrarea cuponilorŭ de pe 1889 ai acelorŭ acţionarĭ, carĭ au dreptulŭ de prioritate. S'a esprimatŭ cu deosebire dorinţa, de a se direge bine acele drumurĭ din comitatulŭ Cojocnei şi Turda-Arieşului, carĭ ducŭ la diferitele staţiunĭ şi a cărorŭ lipsă face imposibilă folosirea căii ferate. Articulii de transportŭ, carĭ formézà în deosebĭ frecuenţa acestei căi ferate, suntŭ: fênŭ, grâu, sĕcară, ovĕsŭ, cucuruzŭ şi alte producte de câmpŭ, apoi lemne de focŭ, lemne de lucru, pietrişŭ şi scórţă.

***

Mortŭ de turbare. Unŭ băiatŭ de şése anĭ, Stefan Banffy, alŭ unorŭ ţĕranĭ din comitatulŭ Aradului, a muritŭ de turbare în institutulŭ de vaccinare contra turbărei, ce s'a înfiinţatŭ de curêndŭ în Pesta. Băiatulŭ a fostŭ muşcatŭ în Maiu de unŭ câne turbatŭ. Unŭ medicŭ din Aradŭ a tratatŭ pe băiatŭ cincĭ sĕptĕmânĭ şi numai după acestŭ timpŭ mediculŭ s'a hotărîtŭ sĕ trimétă copilulŭ în institutulŭ din Pesta. Fiindŭ pré târḑiu, vaccinarea n'a mai folositŭ nimicŭ, deórece veninulŭ îi atacase creerii şi copilulŭ a muritŭ în cele mai grozave durerĭ.

***

Petrecere de véră va arangia „Reuniunea Sodalilorŭ Românĭ din Cluşiu" Lunĭ în 12 Iulie n. c. în favórea fondului sĕu. Pentru comitetulŭ reuniunei: Basiliu S. Podóbă, preşedinte; Constantinŭ Popŭ, vice-preşedinte; Iacobŭ Mureşianŭ, secretariu; Tuliu Roşescu, cassariu; Gregoriu Borza, controlorŭ. Preţulŭ întrărei 60 cr. de persónă. Mâncare familiile îşĭ potŭ duce cu sine. Suprasolvirile se vorŭ publica pe cale ḑiaristică. Inceputulŭ la 7 óre p. m.

Redactorŭ-Editorŭ se cantă

pentru foile

„Preotul român" şi „Amicul Familiei".

Pentru a puté scăpa de bóla, în care pătimescŭ acum mai bine de unŭ anŭ şi jumĕtate, mi-s'a recomandatŭ din partea celebrităţilorŭ medicalĭ, ce am consultatŭ, o viéţă liniştită şi fără muncă, în o climă mai sănĕtósă. Dreptŭ aceea în speranţa de a scăpa odată de multele chinurĭ şi suferinţe ale bólei, cu care m'a cercatŭ Dumneḑeu, mĕ vĕdŭ astrînsŭ a mĕ retrage cu totulŭ de pe arena publicităţii şi a-mĭ cerca restaurarea sănĕtăţii în regiunĭ mai priinciόse.

In urma acesteia, *„Preotulŭ românŭ"*, înfiinţatŭ acuma-sŭ 16 anĭ, şi *„Amiculŭ Familiei"*, înfiinţatŭ acuma-sŭ 14 anĭ, vorŭ sĕ încete, décă nu se va afla cineva dintre scriitorii noştri, care sĕ continue redactarea şi edarea acelora, de sine se înţelege, că pe propria rĕspundere şi propriulŭ folosŭ — nereţênêndu-mĭ eu nicĭ unŭ dreptŭ la acelea.

Cei ce arŭ dori a reflecta la ambe foile acestea, orĭ la una din ele, binevoéscă a se adresa la *„Tipografia Aurora in Gherla — (Sz. Ujvár.)"* Se potŭ lua în edare amêndouĕ imediatŭ. La casŭ când nu s'ar afla nimenĭ ca sĕ întreprindă continuarea acestorŭ foi, ele vorŭ apăré totuşĭ până la finea acestui anŭ sub îngrijirea unui collaboratorŭ internŭ — pentru de-a nu suferi astfelŭ abonenţii pe anulŭ întregŭ nicĭ cea mai mică daună.

Gleichenberg (locŭ de cură) 18 (30) Iunie 1890.

Nicolae F. Negruţiŭ,
redactorŭ.

Tutunurile din România.

Cetimŭ în „Timpulŭ":

Dela venirea d-lui Grigore Manu în capulŭ administraţiunei regiei monopolului tutunurilorŭ, acéstă ramură de venitŭrĭ a ţĕrei nóstre a luatŭ unŭ avêntŭ şi întindere neaşteptată.

S'a vorbitŭ prin tóte ḑiarele însemnate despre proectele d-lui Grigore Manu d'a deschide în străinătate debuşeurĭ pentru tutunurile nóstre. Chiar noi amŭ anunţatŭ, când încă aceste proecte erau în germene, încercările d-lui directorŭ alŭ regiei d'a exporta tutunulŭ nostru în streinătate. Astăḑĭ suntemŭ în posiţiune d'a da cetitorilorŭ noştri amĕnunte mai complecte asupra ingenióselorŭ şi stăruitórelorŭ încercărĭ ale d-lui Manu.

La venirea d-lui Manu ca directorŭ alŭ regiei, cultura tutunului nostru se ridica abia la 4000 hectare pe anŭ. De doi anĭ încóce, mulţumită energiei şi activităţei d-lui directorŭ, recolta tutunului a crescutŭ şi astăḑĭ se ridică la 8000 hectare pe anŭ, îndoitŭ de ceea ce era până acuma; afară de acésta s'au plantatŭ tutunurĭ de Havana, de Palatinatŭ, francese şi turcescĭ cele mai bune.

Pentru a preîntimpina o recoltă rea, ce s'ar puté întêmpla, precum şi spre a avé unŭ depositŭ de o cantitate mare de tutunŭ în casŭ, că o comandă însemnată ar sosi din străinătate, ceea ce credemŭ nu va întârḑia, d. Gr. Manu a pusŭ de s'a construitŭ o magasiă sistematică de 120 metri lungime.

In acéstă magasiă, provĕḑută şi cu o pivniţă spaţiósă pentru fermentarea tutunului, s'a făcutŭ o provisiă pentru trei anĭ de ḑile. Curăţenia, buna rînduială şi aşeḑarea depositului de tutunŭ face tótă lauda d-lui directorŭ, şi a atrasŭ admiraţiunea streinilorŭ, carĭ au visitatŭ acestŭ depositŭ.

Astfelŭ unŭ mare antreprenorŭ de tutunurĭ din Hamburg, căruia i-s'a scrisŭ de modulŭ cum suntŭ alcătuite aceste deposite şi de calitatea tutunului, a respunsŭ cu dispreţŭ, că e o fabulă, în ţéra românéscă neputêndŭ sĕ existe asemenea lucru.

Scepticismulŭ antreprenorului însĕ şi dispreţulŭ sĕu au suferitŭ o mare sdruncinare şi s'a schimbatŭ în admiraţiă când, sositŭ înadinsŭ în Bucurescĭ, spre a vedé cu ochii acéstă minune, i-s'au deschisŭ magasiile şi i-s'a arĕtatŭ cum scimŭ şi noi Românii sĕ facemŭ óre-carĭ lucrurĭ când punemŭ stăruinţa şi amorulŭ propriu în serviciulŭ unei lucrărĭ.

D. Gr. Manu a trimesŭ, prin agenţĭ, probe de tutunurile nóstre pe tóte pieţele marĭ din Europa. Calitatea, dulcéţa tutunului nostru, care contrastéză cu celŭ americanŭ şi ungurescŭ, au făcutŭ sĕ i-se recunóscă superioritatea şi tratările între diferite case şi regia nóstră au începutŭ a se urma.

Ast-felŭ, până acum regia a încheiatŭ contracte cu douĕ marĭ case din Brema şi Hamburgŭ pentru o cantitate de 650 de mii de chilograme de tutunŭ şi o cantitate de 50.000 klgr. a fostŭ deja cumpĕrată pe preţŭ de 12 mii de francĭ de către comerciantulŭ despre care amŭ vorbitŭ ierĭ, că, venitŭ în Bucurescĭ cu neîncredere în acéstă producţiă a nóstră, a plecatŭ entusiasmatŭ.

Apoi regia a trimesŭ probe în Italia pentru a concura, la licitaţiă, tutunurile ungurescĭ ce se consumă în Italia în cantitate de 750.000 klgr. pe anŭ.— La 25 Iulie în Francia este o licitaţiă pentru cumpĕrare de tutunurĭ; şi aci d. Gr. Manu va concura, şi avêndŭ în vedere calitatea superióră a tutunurilorŭ nóstre asupra celorŭ ungurescĭ, şi preţulŭ mai scăḑutŭ, suntemŭ îndemnaţĭ a crede în reuşita nóstră la acéstă licitaţiă. Chiar cu Ungurii s'a întratŭ deja în tratărĭ ca sĕ le dămŭ tutunŭ d'alŭ nostru spre a'lŭ amesteca cu tutunulŭ lorŭ, care precum se scie e multŭ mai aspru. Cu America de asemenea s'a întratŭ în tratărĭ pentru amestecarea tutunului nostru cu acelŭ cultivatŭ de Americanĭ.

Ţigaretele nóstre prin calitatea tutunului ce conţinŭ, prin formele lorŭ plăcute, au începutŭ de asemenea sĕ pĕtrundă în străinătate şi chiar în unele părţĭ din lume, unde nu ne-amŭ fi închipuitŭ nicĭ-odată, ca bună óră în Africa, unde se face unŭ esportŭ de ţigarete d'ale nóstre destulŭ de însemnatŭ.

Acéstă căutare a ţigaretelorŭ române e datorită, precum amŭ spusŭ, atâtŭ calităţei lorŭ, câtŭ şi preţului modestŭ cu care regiei nóstre îi convine sĕ le vêndă. Ast-felŭ se vinde cu doi francĭ miia de ţigarete.

Unŭ centru de consumaţiă a ţigaretelorŭ este astăḑĭ netăgăduitŭ Londra, unde tutunulŭ e înlocuitŭ aprópe cu desĕvêrşire cu ţigarete. In adevĕrŭ, se scie activitatea ce domnesce în Londra, unde *times is money* (timpulŭ e banŭ) şi era firescŭ ca ţigaretele sĕ ofere populaţiunei avantagiulŭ d'a nu le consuma timpulŭ trebuinciosŭ muncei. Şi aci, d. Gr. Manu rîvnesce sĕ ajungă a întroduce ţigaretele nóstre cu carĭ sĕ înlocuéscă *Veveys*, ce consumă locuitorii Londrei, şi carĭ le revinŭ mai scumpe decâtŭ ţigaretele românescĭ. Pentru acésta d-lŭ Manu va întreprinde o călĕtoriă până la Londra unde va căuta prin o lovitură dibace sĕ întroducă ţigaretele românescĭ în gustulŭ locuitorilorŭ de pe marginea Tamisei.

De aceea d. Manu a întratŭ în tratărĭ cu ministerulŭ Domenielorŭ pentru a se ceda regiei locurĭ de cultură în Dobrogea. Astfelŭ s'au acordatŭ 800 de hectare la Lunca-viţa şi 500 la Isaccea. Pe aceste locurĭ chiar dela tómnă se va întroduce cultura tutunurilorŭ celorŭ mai reputate de Palatinatŭ, de Havana, turcescĭ şi francese, specie de Havana, precum şi tutunulŭ cu fóia lată pentru confecţionarea ţigărilorŭ de foi.

Mulţămită publică.

Beiuşiu, Iunie 1890.

Subscrisulŭ, ca orfanŭ de tată şi lipsitŭ de mijlóce materiale, fiindŭ mamămea o vĕduvă preotésă fără avere, am fostŭ norocosŭ a primi unŭ ajutorŭ de 12 fl. pentru solvirea didactrului scolasticŭ pe anulŭ curinte, dela următorii d-nĭ: Eliă Moga protopopŭ 1 fl. Vasiliu Popŭ, protopopŭ 1 fl.; Dr. Stanŭ, profesorŭ 50 cr.; Alexiu Ardeleanŭ 50 cr.; T. F. 50 cr.; Hermina Ignatŭ 1 fl.; Augustinŭ Teocharŭ 20 cr. D. Simai 20 cr. N. N. 20 cr.; Gizela Popŭ 50 cr.; Ilarie Crişanŭ 50 cr.; N. C. 20 cr.; Gerard Véghsö deputatŭ dietalŭ 1 fl.; Gavrilŭ Cosma candidatŭ de advocatŭ 50 cr.; Ioanŭ Nistorŭ 10 cr.; Olteanŭ Stefanŭ 20 cr.; N. N. 10 cr.; Parteniu Traianŭ învĕţătorŭ 1 fl.; Mihaiu Cosma 50 cr.; Teodorŭ Popŭ 50 cr.; A. Creţu 50 cr.; Dr. Mureşianŭ 1 fl.; Vasiliu Erdelyi 50 cr., pentru care faptă generósă şi pe acéstă cale aducŭ mulţămita mea fiiéscă.

Cu deosebire mulţămescŭ Clrs. d-nŭ Georgiu Popŭ, profesorŭ de clasă, pentru bunăvoinţa părintéscă şi ostenéla prestată cu colectarea sumei de mai susŭ.

Ilie Indrieşŭ,
studentŭ în cl. III-a gimnasială.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS".

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

Praga, 30 Iunie. Parola cea mai nouă a Cehilorŭ tinerĭ e: sĕ dea năvală cu petiţiunĭ la împĕratulŭ tóte comunele cehe, cerêndŭ sĕ disolve dieta şi sĕ se convóce o dietă nouă.

Sofia, 30 Iunie. Cu ocasiunea esecutării sentinţei de mórte faţă cu Panitza, comandantulŭ taberei a rostitŭ către trupe o vorbire, în care aprobà sentinţa ca fiindŭ meritată, şi observà, că astfelŭ de stêrşitŭ aştéptă pe toţĭ trădătorii patriei.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 30 Iuniu st. n. 1890.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.27	Vênd.	9.29
Argintŭ românescŭ -	„	9.23	„	9.26
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.29	„	9.32
Lire turcescĭ - - -	„	10.56	„	10.61
Imperialĭ - - - -	„	9.54	„	9.59
Galbinĭ .	„	5.45	„	5.50
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	102 —	„	—.—
„ „ „ 5%	„	99.50	„	—.—
Ruble rusescĭ - - -	„	133.—	„	134.—
Mărcĭ germane - -	„	—.—	„	—.—
Discontulŭ 6- [illegible]% pe anŭ.				

Acasă am sositŭ de-odată cu séra. Părea că şi ḑiua s'a grăbitŭ către sfîrşitulŭ ei, ca sĕ nu mĕ mai lase multŭ timpŭ în braţele tăcerei, căcĭ cu tóte întrebările, ce mi-se adresau, nime n'a pututŭ scóte din gura mea nimicŭ afară de rĕspunsurĭ scurte. Şi ca sĕ punŭ capĕtŭ la tóte impresiunile mele din acea ḑi, mi-am pusŭ capulŭ pe perină.

Diminéţa, când m'am treḑitŭ, tóte mi-se păreau numai unŭ visŭ. Şi cum mi-ar fi şi pututŭ părea realitate a vedé pe Marta povestindŭ atâtŭ de intimŭ c'unŭ bărbatŭ, încâtŭ i-a datŭ ḑiarulŭ vieţei ca sĕ-lŭ cetéscă, pe când eu sciamŭ, că numai unulŭ a fostŭ în lume, căruia i-ar fi încredinţatŭ foile inimei ei, ér acela nu mai era. . . . .

. . . .

Câteva ḑile în urmă primescŭ o scrisóre dela o amică, în care'mĭ vestia o scire interesantă, şi scirea era, că: Marta şi-a serbatŭ cununia înaintea altariului cu Liviu, amiculŭ ei din copilăriă, pe care îlŭ creḑuse mortŭ de multŭ.

Atuncĭ m'am deşteptatŭ, căcĭ până în momentulŭ acela şi treazà fiindŭ, totŭ visamŭ. Tóte le-aşĭ fi pututŭ crede, dér că pe Marta sĕ o vĕdŭ fericită nu mi-o puteamŭ închipuì de locŭ.

Eu nu mai doriamŭ, altceva decâtŭ sĕ potŭ vedé încă-odată strălucindŭ fericirea pe o faţă, unde numai întristarea şi suferinţa îşĭ avù loculŭ până atuncĭ. Şi când în urmă credeamŭ, că sunt aprópe de împlinirea dorinţei mele, căcĭ mĕ aflamŭ pe cale către ea, adesea'mĭ venia sĕ mĕ întrebŭ, că pentru-ce óre s'a ascunsŭ sórele veseliei de nicĭ cu o radă nu-mĭ luminéză gândulŭ meu?

Vai, dér abia sosită pe pămêntulŭ făgăduinţei, unde aşteptamŭ sĕ vĕdŭ o adevĕrată bucuriă, nu audiamŭ vorbindu-se altceva, decâtŭ de nenorocirea ce o întêmpinase pe Marta.

Da, era o nenorocire mare, şi încă una dintre acelea nenorocirĭ nemărginite, căreia muritorii încă nu i-au aflatŭ pe vastulŭ imperiu alŭ cuvintelorŭ, unŭ nume, care sĕ corĕspundă pe deplinŭ durerei, ce aşa fără de milă pĕtrunde inimele omenescĭ!..

Abia trecură şése sĕptĕmânĭ dela cununia lorŭ şi pe Liviu l'a muşcatŭ căţĕluşulŭ, care turbase.

Óre dintre tóte suferinţele Martei de până acuma, pututu-s'a asemĕna vreuna cu aceea, în care ea a trebuitŭ sĕ întindă paharulŭ cu veninŭ buzelorŭ lui?

. . . .

Şi asta noi o numimŭ *durere*, tocmai aşa ca şi când ne tăiămŭ la unŭ degetŭ.

M'am re'ntorsŭ fără de a mai cerceta pe Marta, deórece eramŭ sigură, că nimenea în lume nu i-ar stîrni suferinţele aşa, precum i-le-ar stîrni presenţa mea. Şi apoi cine nu e în stare sĕ aline durerile, se nu deştepte nicĭ amintirile!...

Sufletulŭ ei încă totŭ mai vegetéză pe acestŭ pămêntŭ, şi-mĭ pare, că numai atuncia, când ar înceta ea de-a mai fi, când aşĭ sci, că ea nu mai sufere, numai atuncĭ dicŭ inima mea ar bate mai uşorŭ, vĕḑêndŭ cum geniulŭ suferinţei dispare deodată cu ea!...

Editorŭ şi redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 28 Iuniu st. n. 1890.

Renta de aurŭ 4%	103.25
Renta de hârtiă 5%	99.65
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare - aurŭ	117.—
dto argintŭ	96.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	113.40
Bonurĭ rurale ungare	89.—
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	138.75
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	127.50
Renta de hârtiă austriacă	88.65
Renta de argintŭ austriacă	89.20
Renta de aurŭ austriacă	109.55
Losurĭ din 1860	140.25
Acțiunile băncei austro-ungare	973 —
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	344.50
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	304.75
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.53
Napoleon-d'orĭ	9.31½
Mărcĭ 100 imp. germane	57.40
Londra 10 Livres sterlinge	116.95

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1890.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ acceleratŭ.	Trenŭ acceleratŭ	Tren de persóne	Tren de persóne
Viena	3.25	8.—	10.50	
Budapesta	9.25	2.—	7.35	6.10
Szolnok	11.29	4.05	11.07	9.28
P. Ladány	1.07	5.46	1.20	11.58
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	1.51
	2.32	7.11	3.09	2.06
Mezö-Telegd	3.02	7.41	3.48	2.46
Rév	3.33	8.16	4.31	3.40
Bratca			4.54	4.03
Bucia			5.14	4.25
Ciucia	4.26	9.05	5.40	4.51
Huiedin	4.58	9.35	6.22	5.32
Stana			6.38	5.49
Aghiriș			6.59	6.11
Ghirbĕu			7.11	6.28
Nădĕșel	5.49	Trenŭ de pers	7.24	6.44
Clușiu	6.02	10.35	7.39	7.04
	6.12	11.02	7.54	8.30
Apahida	6.27	11 23	8.11	8.55
Ghiriș	7.31	12.42	9.18	10.31
Cucerdea	7.55	1.18	9.49	11.19
Uióra		1.25	9 56	11.27
Vințulŭ de susŭ		1.33	10.02	11.35
Aiud	8.21	1.55	10.22	12.02
Teiușŭ	8.37	2.14	10.39	12.26
	8.42	2.24	10.57	1.18
Crăciunelŭ		2.49	11.20	1.54
Blașiu	9.14	3.02	11.36	2.11
Micăsasa		3.33	12.04	2.49
Copșa mică	9.49	3.48	12.23	3.23
Mediașŭ	10.07		12.39	3.46
Elisabetopole	10.30		1.08	4.27
Sighișóra	11.06		1.50	5.39
Hașfalĕu	11.22		2.06	6.03
Homorodŭ	12.37		3.20	7.51
Augustinŭ			3.56	8.36
Apața	1.26		4.19	9.10
Feldióra	1.47		4.44	9.44
Brașovŭ	2.23		5.20	10.31
	2.33		5.30	
Timișŭ	3.15		6.14	11.23
Predealŭ	3.47		6.45	12.08
Bucuresci	9.30		11 35	

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de pers.	Trenŭ acceleratŭ.	Tren de persóne
Bucuresci	7.55			4.45
Predealŭ	1.08		4.10	9.12
Timișŭ	1.37		4.50	9.41
Brașovŭ	2.13		5.50	10.17
	2.43	4.—		10.32
Feldióra	3.12	4.44		11.04
Apața	3.32	5.20		11.30
Augustinŭ	3.47	5.47		11.51
Homorodŭ	4 20	6.35		12.27
Hașfalĕu	5.25	8.12		1.35
Sighișóra	5.45	8.47		1.59
Elisabetopole	6.12	9.29		2.32
Mediașŭ	6.33	10.10		2.59
Copșa mică	6.43	10.32		3.13
	6.48	10.42	11.47	3.18
Micăsasa		11.01	12.04	3.33
Blașiu	7.22	11.37	12.32	4.03
Crăciunelŭ		11.52	12.44	4.14
Teiușŭ	7.51	12.23	1.06	4.36
	7.58	1.23	1.30	5.06
Aiudŭ	8.15	1.50	1.54	5.24
Vințulŭ de susŭ		2.20	2.16	5.45
Uióra		2.28	2.23	5.51
Cucerdea	8.45	2.46	2.39	6.08
Ghirișu	9.16	3.33	3.15	6.42
Apahida		5.—	4 32	7.52
Clușiu	10.36	5.28	4.53	8.10
	10.48	6.05	5.30	8.30
Nădășelŭ		6.26	5.48	8.50
Ghîrbău		6.42	—	9.05
Aghireșŭ		6.58	6.11	9.19
Stana		7.24		9.43
B. Huiedin	12.01	7.47	6.43	10.02
Ciucia	12.31	8.27	7.12	10.41
Bucia		8.49		10.56
Bratca		9.08		11.13
Rév	1.10	9.28	7.51	11.32
Mezö-Telegd	1.36	10.04	8.17	12.07
Oradea-mare	2.01	10.41	8.42	12.41
	2.08	11.06	8.47	1.09
P. Ladány	3 31	1.19	10.09	3.03
Szolnok	5 11	3.31	11.51	5.10
Budapesta	7.15	6.35	1.55	8.15
	8.40	6.50	2.25	10.40
Viena	1.40	3.—	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ acceleratŭ.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena	8.—	10.50	3.25
Budapesta	2.—	8.15	9.40
Szolnok	4.20	11.18	1.02
Aradŭ	8.10	3.50	5.27
	2.20 (Trenŭ omnibus)	4.10	5.50
Glogovațŭ	2.34	4.22	6.02
Gyorok	3.05	4.46	6.23
Paulișŭ	3.23	4.58	6.34
Radna-Lipova	3.39	5.16	6 52
Conop		5.38	7.17
Bêrzava		5.53	7.33
Soborșinŭ		6.15	8.20
Zamŭ		6.58	8.49
Gurasad.		7.22	9.16
Ilia		7.38	9.32
Branicica		7.54	9.51
Deva		8.14	10.18
Simeria (Piski)		8.43	10.44
Orăștia		9.12	11.14
Șibotŭ		9.34	11.39
Vințulŭ de josŭ		9.56	12.05
Alba-Iulia		10.17	12.26
Teiușŭ		10.44	12.58

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ acceleratŭ.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Teiușŭ		12.59	4.51
Alba-Iulia		1.39	5.27
Vințulŭ de josŭ		1.56	5.44
Șibotŭ		2.23	6.06
Orăștia		2.49	6.28
Simeria (Piski)		3.37	7.10
Deva		3.53	7.26
Branicica		4.18	7.48
Ilia		4.43	8.10
Gurasada		4.53	8.21
Zamŭ		5.21	8.48
Soborșinŭ		5.56	9.17
Bêrzava		6.46	9.54
Conopŭ		7.02	10.09
Radna-Lipova	5.49	7.36	10.38
Paulișu	6.06 (Trenŭ omnibus)	7.50	10.51
Gyorok	6.24	8.03	11.03
Glogovaț	6.53	8.26	11.27
Aradŭ	7.06	8.38	11.38
	7.45	9.05	12.10
Szolnok	11.51	2.25	4.47
Budapesta	1.55	5.50	7.45
Viena	7.20	1.40	6.05

Copșa-mică—Sibiiu

	Tr. de p.	T. de p.	Tr. omn
Copșa-mică	4.05	10.47	7.10
Șeica mare	4.35	11.17	7.43
Lómneșŭ	5.16	11.58	8.27
Ocna	5.47	12.29	8.59
Sibiiu	6.10	12.52	9.23

Sibiiu-Copșa-mică

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Sibiiu	7.35	4.34	9.50
Ocna	8.02	4.58	10.14
Lómneșŭ	8.30	5.25	10.40
Șeica mare	9.05	5.55	11.10
Copșa-mică	9.34	6.20	11.35

Cucerdea-Oșorheiu Reghinulŭ săsescŭ

	Tr. de p.	Tr. de p.	Tr. omn.
Cucerdea	2.55	8.20	2.56
Cheța	3.25	8.50	3.29
Ludoșŭ	3.46	9.11	4.06
M.-Bogata	3.56	9.20	4.15
Iernutŭ	4.33	9.57	4.54
Sânpaulŭ	4.48	10.12	5.10
Mirașteu	5.11	10.35	5.34
Oșorheiu	5.30	10.54	5.35
	5.50	4.58	
Reghinul-săs.	7.25	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oșorheiu		10.—	9.49
	7.24	5.54	10.20
Mirașteu	7.44	6.14	10.39
Sânpaulŭ	8.07	6.37	11.02
Iernutŭ	8.29	6.58	11.23
M. Bogata	9.02	7.28	11.53
Ludoșŭ	9.35	7.41	12.06
Cheța	9.51	7.57	12.22
Cucerdea	10.23	8.25	12.50

Simeria (Piski)-Petroșeni

	T. d. p.	T. omn.	T. omn.
Simeria	7.17	11.28	3.50
Streiu	7.54	12.12	4.32
Hațegŭ	8.45	1.08	5.20
Pui	9.39	2.03	6.15
Crivadia	10.37	2.51	7.03
Banița	11.26	3.30	7.43
Petroșeni	12.—	4.02	8.15

Petroșeni-Simeria (Piski)

	T. omn.	T. omn.	T. omn.
Petroșeni	6.05	10.42	4.03
Banița	6.45	11.23	4.49
Crivadia	7.26	11.57	5.24
Pui	8.07	12.33	6.04
Hațegŭ	8.51	1.19	6.43
Streiu	9.41	2.09	7.28
Simeria	10.20	2.47	8.—

Aradŭ—Timișóra

	T. omn.	T. omn.
Aradŭ	6.18	4.18
Aradulŭ nou	6.40	4.40
Németh-Ságh	7.05	5.05
Vinga	7.33	5.33
Orczifalva	7.56	5.50
Merczifalva	8.14	6.06
Timișóra	9.04	6.50

Timișóra—Aradŭ

	T. omn.	T. omn.
Timișóra	6.30	1.10
Merczifalva	7.23	1.59
Orczifalva	7.49	2.19
Vinga	8.16	2.46
Németh-Ságh	8.37	3.03
Aradulŭ nou	9.09	3.41
Aradŭ	9.25	3.55

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	7.40	10.50	3.56	9.30
Turda	8.—	11.10	4.10	9.50

Turda—Ghirișŭ

Turda	6.05	9.40	2.40	8.20
Ghirișŭ	6.25	10.—	3.—	8.40

Simeria (Piski)-Unied.

	Tr. omn.
Simeria (Piski)	4.—
Cerna	4.21
Uniedóra	4.50

Unied.-Simeria (Pisk.).

Uniedóra	9.25
Cerna	9.51
Simeria	10.10

Murĕșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

	T. omn.
Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.—
Țagŭ-Budatelecŭ	6.48
Bistrița	9.59

Bistrița-Murĕșŭ-Ludoșŭ

	T. omn.
Bistrița	1.16
Țagŭ-Budatelecŭ	4 50
Murĕșŭ-Ludoșŭ	7 21

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	6.—	11.25
Odorheiu	7.49	1.50

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	8.40	2.45
Sighișóra	10.52	5.28

Nota: Numerii încuadrațĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașov.